

Europarlamentarai trečiadienį patvirtino 2021–2027 m. ES daugiametį biudžetą, kuris jau suderintas su ES Taryba. Jie užtikrino papildomus 16 mlrd. eurų svarbioms ES programoms.

Sprendimui pritarė 548 EP nariai, nepritarė 81, o susilaikė 66. Sausio 1 d. įsigaliosiančios septynerių metų ES finansinės programos bendra suma sudarys 1,09 trilijono eurų. Palyginti su tuo, ką liepą buvo sutarę ES valstybių vadovai, ji padidėjo 16 mlrd. eurų. 15 mlrd. eurų papildys prioritетines ES programas, o dar vienas papildomas milijardas užtikrins lankstumą sprendžiant ateities krizes.

Europos Parlamentui (EP) pavyko pasiekti, kad svarbiausios programos būtų finansuojamos gausiau: trigubai padidintos lėšos programai „ES – sveikatos labui“, taip pat daugiau lėšų skirta švietimo mainų programai „Erasmus+“ ir mokslinių tyrimų programai „Europos horizontas“. Papildomi 11 mlrd. eurų minėtoms programoms atkeliaus iš įmonėms skirtų baudų už konkurencijos teisės pažeidimus. Europarlamentarai jau daugelį metų reikalavo, kad šios lėšos liktų ES biudžete.

Europarlamentarai taip pat pasiekė, kad ekonomikos atsigavimo fondui pasiskolintos lėšos ateityje nebūtų grąžinamos ES biudžeto programų ar padidintų valstybių įmokų sąskaita. Todėl kartu su daugiamečiu biudžetu parengtas ir tarpinstituciniu susitarimu įteisintas naujų ES nuosavų išteklių planas (550 balsų už, 72 prieš, 73 susilaikė). Jame nuo 2021 m. numatytas neperdirbamo plastiko mokestis, nuo 2023 m. – išmetamųjų teršalų prekybos sistemos įnašas, kuris galbūt bus susietas su anglies dvideginio importu, nuo 2024 m. – skaitmeninių paslaugų mokestis, o nuo 2026 m. – finansinių sandorių mokestis bei įnašas, susijęs su įmonių veiklos sritimi arba nauja bendra pelno mokesčio baze.

Nors ekonomikos atsigavimo priemonė „Next Generation EU“ yra grindžiama Sutarties dėl ES veikimo 122 straipsniu, kuriame Europos Parlamento vaidmuo nenumatytas, sutarta, kad trys svarbiausios ES institucijos kartu vertins lėšų naudojimą ir užtikrins jo skaidrumą, o EP su Taryba kartu spręs dėl galimybių nukrypti nuo sutartų planų. Numatyta ir nauja EP bei Tarybos „konstruktyvaus dialogo“ procedūra, kuri leis abiem institucijoms vertinti su atsigavimo priemone susijusių siūlomų teisės aktų poveikį biudžetui.

Sutarta patobulinti klimato ir biologinės įvairovės stebėjimo metodiką tam, kad bent 30 proc. visų ES biudžeto bei ekonomikos gaivinimo fondo išlaidų būtų skirta klimato kaitos mažinimo tikslams, taip pat 7,5 proc. metinių išlaidų nuo 2024 m. ir 10 proc. nuo 2026 m. būtų skirta biologinės įvairovės tikslams. Savo ruožtu vienas iš daugiamečio ES biudžeto prioritetų bus skatinti lyčių lygybę, kartu atliekant išsamų poveikio vertinimą ir programų stebėseną.

Ketvirtadienį Parlamentas taip pat ketina priimti rezoliuciją, kurioje pateiks išsamesnę poziciją dėl 2021-2027 m. ES daugiamečio biudžeto.

